

saamange Medlemmer have et saa ganske særdeles og nært Indblik netop i de arbejdende Glasfers Stilling, med saa stor Majoritet, som skeet er, er gaaet ind paa denne Sag. Jeg for min Deel vil derfor med fuld Overbevisning udtale det Haab og den Formening, at den egner sig til at nyde Fremme.

Kirk: Ja, dersom dette Lovforslag kun gik ud paa aldeles at hæve den tidligere bestaaende Forordning angaaende Helligholdelsen af Søn- og Helligdage, da skulde jeg meget villig stemme derfor, og jeg troer, at ogsaa Regjeringen mulig kunde blive villig til at gaae ind paa en aldeles Ophævelse af den bestaaende Lov med Hensyn til Helligholdelse af Søn- og Helligdage. Jeg troer dette saameget mere, som jeg er fuldkommen overbevist om, at den nu bestaaende Helligdagsanordning meget ofte, og netop fordi den er kommen til Verden, er bleven overtraadt og har havt tilfølgende, at der er opstaaet en Deel eller en heel Mængde af Denuncianter, af Spioner. Jeg troer, at naar Folk have den sande Religion, behøves der ikke nogen Forfrift om, hvorledes de skulle forholde sig om Søn- og Helligdage, eller om den Maade, de skulle tilbringe den Tid paa, der er bestemt til Gudsdyrkelse; thi de ville enten søge Gud i Kirken eller i deres Konkammer, Enhver vil dyrke Gud paa den Maade, som hans Hjerte føler, at han trænger til; derimod vil det kun lidet nytte, at man foreskriver Forholdsregler om Helligdagenes Helligholdelse, som ikke kunne overholdes. Jeg tillader mig at mene, at de ikke kunne overholdes; thi der er jo Tilfælde, hvoraf jeg skal tillade mig at nævne eet, som ligger mig nærmest nu, nemlig angaaende Expeditionerne ved Drefund og Belterne, hvor de dermed forbundne Forretninger dog ikke kunne standses; og skjøndt de, baade efter dette Lovforslag og den tidligere Helligdagsanordning, skulde standses, havde de dog hidtil gaaet deres jævne Gang ligesuldt baade under Gudstjenesten og hele Søndagen og paa alle Helligdage lige fra den aarle Morgenstund til den sildige Aften. Det har været en absolut Nødvendighed, grundet paa de Forhold, som der ere tilstede; de kunne ikke hæves, ikke forandres. Man har vel meent, at alt Salg kunde forbydes, at Boutiker og Ud-

salgssteder kunde være lukkede paa disse Steder, og at maaderfor dog alligevel kunde lade Expeditionerne gaae deres Gang; men det er to saa nøie forbundne Ting, at det Eine ikke kan gjøres og det Andet undlades. Det er altsaa et Exempel, hvorom jeg har tilladt mig at oplyse, at det ikke kan være Gjenstand for nogen Bestemmelse i dette Lovforslag ligesaa lidt som i den tidligere Lov; det maatte altsaa være en Undtagelse, som specielt maatte nævnes i Loven. Men ved at gjøre en saadan enkelt Undtagelse i denne Retning, vil der komme til at slutte sig til denne mangfoldige andre, som i dette Øieblik just ikke falde mig i Erindring, men som jeg ved den bestaaende Forordnings Behandling i Koeskildes Standerlagde Mærke til nu og da bleve fremstillede saavel fra Geistlighedens Side, som fra andre Medlemmers Side, der vare tilstede, og som vare i borgerlig Virksomhed. Der blev ved Lovudkastet ogsaa dengang ligesom her udhævet den Curiositet, at den fattige Huusmand, medens det er alle Andre forbudt at arbejde, skulde have Tilladelse dertil, at der laae noget Stygt, noget Hæsligt deri, idet Mindet og Tanken derved vakktes om, at han var et saadant Trælbyr, at han ikke kunde affee den Tid, hvori efter Reglen Folk skulde være uhindrede i at søge Guds Huus eller i deres eensomme Kammer at dyrke Ham. Der laae noget Stygt og Hæsligt deri, det gjorde et ubehageligt Indtryk, men i Virkeligheden er det jo saaledes, og derfor har man været nødt til at see hen til dem, og tilladt dem at bruge deres Kræfter; men, ligesaavel som man lader den fattige Huusmand bruge sine Kræfter, ligesaavel kan man lade Andre udøve deres Virksomhed, der ikke blot er til Fordeel for dem selv, men ogsaa for Andre, idet de ved deres Virksomhed fætte de Arbejdendes virksomme Hænder, som vi egentligt have at takke for Alt, i Bevægelse og lade dem nyde deres daglige Brød. Dersom altsaa de skulle standses i deres Virksomhed paa Søn- og Helligdage, fordi en Lov forbyder dem at virke, maatte de Arbejdendes Hænder, der i Grunden ere de kraftigste, som de ere de kostbareste, dyrebareste og meest indbringende, ogsaa standses, saa maatte de lide Nød. Det er altsaa klart, forekommer det mig, at dette